

**UCHWAŁA NR LVII/494/23
RADY POWIATU STRZELECKIEGO**

z dnia 25 października 2023 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu psychologiczno - terapeutycznego
dla osób stosujących przemoc domową na lata 2023 – 2025”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1, ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), w zw. z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 roku w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1166), Rada Powiatu

Strzeleckiego uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy program psychologiczno - terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2023 – 2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Stefan Szłapa

Załącznik do Uchwały Nr LVII/494/23
Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 25
października 2023 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2023 - 2025**

SPIS TREŚCI:

I. WPROWADZENIE	3
II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH	3
III. CELE PROGRAMU	4
IV. ADRESACI PROGRAMU.....	5
V. SPOSÓB REKRUTACJI DO PROGRAMU	5
VI. SPOSÓB I MIEJSCA REALIZACJI PROGRAMU	6
VII. PROWADZENIE PROGRAMU.....	7
VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU	7
IX. ZAKŁADANE REZULTATY	8
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	8

I. WPROWADZENIE

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust. 4 pkt 3) zobowiązała powiaty do opracowania i realizacji programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową. Powołując się na art. 6 ust. 1 w/w ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – zgodnie z którą (art. 112 ust.1) „Zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie”.

Jako jeden z kierunków działań przyjętych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M. P. z 2022 r., poz. 1259) ujęto m. in realizowanie programów psychologiczno terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc domowa, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, która może dotknąć osoby ze wszystkich grup społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej.

Wobec powyższego zachodzi konieczność podejmowania kompleksowych działań na rzecz zmniejszenia zjawiska przemocy domowej. Nasza jednostka od kilku lat realizuje program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Program psychologiczno – terapeutyczny rozszerza ofertę ukierunkowaną na zmianę postaw osób stosujących przemoc domową i „...ma na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy” (art. 4 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Istotą programu jest realizacja celów terapeutycznych, które umożliwią zwiększenie samoświadomości, umiejętności samokontroli agresywnych zachowań oraz wpłyną na zmianę dotychczasowych postaw, które pozwolą na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Powiatowy Program psychologiczno-terapeutyczny został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne w brzmieniu obowiązującym na dzień 22.06.2023 r.:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm. oraz 2023 r. poz. 289, 535 i 1606).
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).
3. Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1166).
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 przyjęty Uchwałą Rady Ministrów Nr 248 z dnia 9 grudnia 2022 r. (M. P. 2022 r., poz. 1259).
5. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, wprowadzony uchwałą Nr XXVI/254/21 Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 27 stycznia 2021 roku.
6. Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 – 2025, wprowadzony uchwałą Nr XXV/244/2020 Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 23 grudnia 2020 roku.

III. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy, poprzez nabycie wiedzy, zmian postaw i zachowań oraz kształtowania nowego stylu życia, bez zachowań przemocowych. Oddziaływania psychologiczno – terapeutyczne mają wpłynąć na zwiększenie zdolności osób stosujących przemoc do samokontroli agresywnych zachowań oraz utrwalania umiejętności komunikowania się, konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy.

Cele szczegółowe:

1. Zdobycie lub poszerzenie przez uczestników wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych.
2. Wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania przez analizę przyczyn własnego postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań.
3. Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy.
4. Nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością.
5. Poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych.
6. Nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy.
7. Rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych, partnerskich.

8. Pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania.
9. Diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu.
10. Wzmacnianie postawy odpowiedzialności uczestnika wobec siebie i innych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

1. Osoby dorosłe stosujące przemoc w rodzinie zgłaszające się dobrowolnie lub kierowane przez podmioty i instytucje np. ośrodki pomocy społecznej, zespoły interdyscyplinarne, zespoły kuratorskie, sądy itp.
2. Osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową.
3. Osoby, które nie uczestniczyły w programie korekcyjno - edukacyjnym, ale prezentują dużą świadomość i motywację do pracy nad poprawą relacji rodzinnych.
4. Uczestnikami programu mogą być osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
5. Osoby stosujące przemoc domową, potrzebujące pomocy w radzeniu sobie z różnymi problemami osobistymi, jak również rodzice mający trudności z wychowaniem dzieci bez użycia przemocy.

V. SPOSÓB REKRUTACJI DO PROGRAMU

1. Udział w programie jest bezpłatny.
2. Osoby skierowane przez zespół interdyscyplinarne zobowiązane są dostarczyć skierowanie do programu do PCPR, zgodnie z art. 9b. Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
3. Osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych mogą uczestniczyć w programie po zakończonym programie psychoterapii uzależnień.
4. Przyjęcie do Programu jest poprzedzone spotkaniem kwalifikacyjnym, które obejmuje działania diagnostyczne. Warunkiem przyjęcia do programu jest podpisanie kontraktu oraz zobowiązanie się osoby do systematycznego uczestniczenia w spotkaniach. Uczestnicy Programu podpisując kontrakt zobowiązują się do przestrzegania zasad, w nim zawartych. Nieprzestrzeganie zasad zawartych w kontrakcie, może spowodować wykluczenie osoby z uczestnictwa w Programie. Podczas spotkania diagnostycznego osoba prowadząca program rozpoznaje sytuację życiową i aktualne problemy uczestników, motywuje i określa wraz z uczestnikami oczekiwania wobec terapii i zmiany w życiu.

VI. SPOSÓB I MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową prowadzi się w formie spotkań indywidualnych i grupowych.

1. Spotkania odbywać się będą nie rzadziej niż raz w tygodniu w miejscu wyznaczonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich.
2. Obecność uczestników na spotkaniach potwierdzona jest listami obecności.
3. Sposób prowadzonej terapii oraz szczegóły spotkań ustalone będą na spotkaniu kwalifikującym do programu oraz w trakcie trwania programu, w zależności od specyfiki zgłaszanych trudności i problemów oraz indywidualnych potrzeb klienta.
4. Uczestnik, który ukończył program otrzymuje zaświadczenie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra rodziny i polityki społecznej z dnia 21 czerwca 2023r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach (...) psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów (...).

Spotkania indywidualne:

1. Program psychologiczno-terapeutyczny obejmuje spotkania indywidualne skoncentrowane na kliencie, na jego sposobie funkcjonowania i myślenia. Tematyka indywidualnych spotkań jest ukierunkowana na osobiste potrzeby uczestników. Szczególny nacisk będzie położony na najbardziej zaburzone obszary.
2. W trakcie trwania spotkań indywidualnych specjalista może zalecić spotkania grupowe. Pracując w grupie uczestnicy będą mieli możliwość lepszego zrozumienia i zmierzenia się ze swoimi problemami.

Spotkania grupowe:

1. Realizacja spotkań grupowych (min. 6 osób) odbywać się będzie w systemie zamkniętym, nie przewiduje się dołączenia w trakcie realizacji edycji nowych osób.
2. Uczestnicy grupy będą mieli możliwość zdobycia bądź zwiększenia wiedzy o innych i o sobie, nabycia świadomości zmian, które chcą wprowadzić w swoim życiu i uzyskania narzędzi do ich realizacji.

VII. PROWADZENIE PROGRAMU

Programy psychologiczno – terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową są prowadzone przez osoby:

- 1) posiadające wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika lub resocjalizacja, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, lub
- 2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia lub pedagogika lub na, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, kierunku resocjalizacja, lub
- 3) będące terapeutami lub psychoterapeutami,

- 4) osoby wymienione w pkt 1, 2, 3, są zobowiązane posiadać udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) program mogą również prowadzić osoby posiadające udokumentowane prowadzenie co najmniej pięciu edycji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VIII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu będzie się odbywać przez sprawozdawczość. Dane statystyczne będą opracowywane przez wszystkie szczeble samorządu terytorialnego, tj. gminne, powiatowe, wojewódzkie, a także przez wojewodów. Następnie za pośrednictwem systemów informatycznych zostaną przekazane na szczebel centralny.

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring:

1. Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową:

Wskaźniki:

- 1) liczba osób, które przystąpiły do programu
  - osobista decyzja,
  - skierowani przez instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- 2) liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową.

2. Badanie skuteczności programu psychologiczno – terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową, monitoring po zakończeniu programu – współpraca z instytucjami tworzącymi lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej m.in. ośrodkami pomocy społecznej właściwymi dla miejsca zamieszkania lub pobytu uczestnika programu, policją zespołem interdyscyplinarnym oraz ankietą przesyłaną uczestnikowi po zakończonym udziale w programie.

Wskaźniki:

- 1) Liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy.

IX. ZAKŁADANE REZULTATY

Zakłada się, że realizowany Program psychologiczno- terapeutyczny doprowadzi do zmiany postaw i zachowań uczestników, a w konsekwencji przyczyni się do zatrzymania przemocy domowej.

Przewidywane efekty realizacji Programu:

- 1) zatrzymanie przekazywania przemocowych wzorców rozwiązywania problemów w rodzinie,
- 2) uświadomienie uczestnikom osobistej odpowiedzialności za zachowania wobec rodziny, wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i rodzinie,
- 3) wzrost kompetencji uczestników programu w zakresie podejmowania działań zaradczych i interwencyjnych.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Środki przeznaczone na realizację i obsługę Programu psychologiczno-terapeutycznego zapewnia budżet państwa, który decyduje o wysokości przyznanych zasobów finansowych na ten cel. W związku z powyższym planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie. Wojewoda Opolski przekazuje jednostce samorządu terytorialnego środki finansowe na realizację zadania w danym roku kalendarzowym. Zakłada się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń Programu.

